

GYOMA ÉS ENDRŐD HÍRADÓ

Gyoma és Endrőd fejlődésének lehetőségei a VI. ötéves terv tükrében

Gyoma és Endrőd nagyközségek társadalmi-gazdasági fejlődése az V. ötéves terv időszakában az eddigi legeredményesebb fejlődését érte el. A gazdasági szerkezet arányosan fejlődött, tovább korszerűsödött és javult a lakosság életkörülménye. Előrelépés történt a kommunális, az egészségügyi és szociális ellátó, a kulturális és az igazgatási ágazatban, valamint a Viz- és Csatornamű Társulat fejlesztési támogatásában egyaránt.

Az elért eredmények jó alapot biztosítanak a VI. ötéves terv megvalósításához. Az eredmények forrása a nagyközségi Párt és Tanács Végrehajtó Bizottságainak céltudatos elképzelése, az elképzelések rugalmassága és a jó rangsorolása, továbbá a széles körű társadalmi összefogás és a nyílt városfejlesztési célkitűzés megfogalmazása. Mindezekkel párosul a felettes párt és tanácsi szervek egyetértése és konkrét segítségnyújtása.

Országosan, a népgazdaság jelenlegi helyzetére való tekintettel a költségvetési szervek és intézmények, ezen belül a tanácsok kiadásai a következő években az V. ötéves tervben bővíthetnek. Gyoma és Endrőd nagyközségek esetére azonban nem ez a jellemző. Elmondhatjuk, hogy az eddigi erőfeszítéseink elismerését jelenti a felsőbb szervek előtt, hogy a nehéz gazdasági helyzet ellenére a VI. ötéves tervben kiemelten kezeli Gyoma és Endrőd térségét. Ezt bizonyítja Gyoma és Endrőd nagyközségek tanácsainak összevont közpénzügyi terve, mely két részből áll: az ötvödi össze: a költségvetésből és a fejlesztési alpból.

A költségvetési bevétel az V. ötéves tervi 184 223 m/Ft-tal szemben 265 906 m/Ft, mely a bázishoz viszonyítva 143,2%-nak felel meg. Ez elsősorban az elért eredmények szintentartását, valamint az alábbi fejlesztéseket és feltűjtásokat tartalmazza.

Kulturális ágazatban: 3 óvodai, 2 általános iskolai tanulócsoporthoz, valamint 7 általános iskolai napközis csoport fejlesztését jelenti.

Gazdasági ágazatban 15,7 millió forint fordítható utak és hidak felújítására. Ez az összeg közel kétszerese az V. ötéves tervben biztosított összegnek.

A fejlesztési alap Gyoma és Endrőd tanácsainál 4,1%-kal magasabb mint az V. ötéves tervben. 74 533 000 Ft-ban van meghatározva. Ehhez még hozzájön a koordinációs alapon tervezett feladatok végrehajtására biztosított pénzforrás, amely további 43-45 millió forintot jelent. Ebből az összegből továbbra is biztosítani lehet a településpár dinamikus fejlődését.

Milyen feladatokat valósítunk meg ebből?

26 db állami célcsoportos lakás
Felsővízi vízkivételi mű
Szennyvíz gerincvezeték és tisztítómű befejezése
2 db orvosi lakás
Tornaterem építése
A művelődési házak korszerűsítése
Mezőgazdasági Szakmunkásképző Iskola befejezése
Gimnázium- és Szakközépiskola korszerűsítése
Lakásközmű, közlekedés, lakótelepi energia fejlesztése
134 db korszerű, csoportos, többszintes, telepszerű családi házak területének teljes közművesítése
Öregszőlő vízellátásának megoldása

Ezen kívül tárgyalásokat folytatunk az OTP Békés megyei Igazgatóságával az OTP-s lakások további építésére és egy OTP-s üzemház építésére, amelyben szolgáltató egység is elhelyezést nyer.

Jelenleg 65 lakás áll építés alatt, mely előreláthatóan 1982 tavaszán kerül átadásra. További 52 db lakásra pedig szerződést kötöttünk.

A városi arculat formálásához hozzájárul az a tény is, hogy az állami lakások felújítására, korszerűsítésére és karbantartására további 6,2 millió forintot fordíthatunk a VI. ötéves terv időszakában.

Mint látható, nagyon komoly célkitű-

zssel rendelkezünk. Ennek végrehajtása újabb felelősséget ró a párt és tanácsi vezetőkre, de ezzel egy időben az egész lakosságra is.

Ha a célkitűzéseinket teljesíteni akarjuk, akkor még szélesebb társadalmi összefogásra van szükség. Ebben az összefogásban számíthatunk a lakosság aktív részvételére, anyagi és erkölcsi támogatására. Szeretnénk, ha az állampolgárok megértenék, hogy a városi arculat formálása nemcsak elhatározás kérdése, hanem az állampolgárok tudatának formálódását is igényli, amely elsősorban az elért eredményeink megbecsülését, környezetünk tisztán tartásának biztosítását, csinosítását, a meglévő parkok és közterületek megővését és megbecsülését jelenti. Ezen a területen nagyon sok utcában van már előrehaladás. Egyre több azoknak a száma, akik igényesek a környezetükkel kapcsolatban. Ugyanakkor találkozunk még olyanokkal is, akik semmibe veszik mások erőfeszítéseit. A meglévő parkokat rongálják, az állampolgárok által elültetett virágokat letépi, a facsemeteket tördelik, illegális szemétteltelepeket létesítenek és még lehetne számtalan példáját felsorakoztatni, hogy egye-eknél még baj van a szocialista gondolkodásmód gyakorlati alkalmazásával.

Mindannyiunk feladata, hogy ezen a területen előbbre lépünk. Közös összefogás erejével meg kell szüntetni ezeket a viselkedéseket, hogy valóban biztosítani tudjuk Gyoma és Endrőd fejlődését a VI. ötéves terv időszakában.

A párt és tanács vezetői előtt az a cél lebeg, hogy munkánkkal, intézkedéseinkkel a lakosság és a településfejlesztésből adódó elvárásoknak minél jobban megfeleljünk.

Meggyőződésünk, hogy a két nagyközségi párt és tanácsi vezetése a társadalmi szervek és a lakosság támogatásával valóra tudjuk váltani ezt a feladatot. Ennek megvalósításához pedig nagy lépés lesz előre a két település 1982. január 1-vel várható összevonása.

KIEGYENSÚLYOZOTT ÁRUELLÁTÁSÉRT

Gyoma nagyközségben az áruellátás feladatait mintegy 80%-ban a Gyoma-Endrőd és Vidéke ÁFÉSZ látja el. Emlékező a Gyoma-ÁFÉSZ kereskedelmi tevékenysége igen jelentős a helyi ellátás színvonalára szempontjából.

Az V. ötéves terv időszakában az áruellátás – az országos helyzethez hasonlóan – helyileg is tovább fejlődött. Az ÁFÉSZ folyamatosan kiegyensúlyozott áruellátást biztosított tagjai és a működési területén élő lakosság számára. A kereskedelmi hálózat fejlesztésének eredményeként tovább javult az alapellátás. Az ABC jellegű üzletek létesítése, a hűtőkapacitás bővítése elősegítette a korszerű táplálkozást szolgáló élelmiszerekből az ellátás javítását. Különösen nagy fejlődés ment végbe a tej-tejtermékek, hús-hűsítőszítmények, zöldség-gyümölcs áruk és mirelit készítmények kínálatának bővítésében.

Számottevő előrelépés történt a kistermelői gazdaságokat szolgáló eszköz- és anyagellátás fejlesztésében is. A mezőgazdasági bolt létesítése és takarmányboltok nyitása elősegítette a mezőgazdasági termelést szolgáló árucikkek forgalmának dinamikus emelkedését.

Az ÁFÉSZ iparcikkboltjainak többsége is jól látta el feladatát. Különösen nagy fejlődés volt tapasztalható a tartós fogyasztási cikkek forgalmazásában. Viszont a ruházati cikkek értékesítésében elért fejlődéssel nem lehetünk elégedettek.

A vendéglátó ágazatban kedvező tendencia, hogy a forgalom átlagos növekedését jelentősen meghaladta az ételek és üdítőitalok forgalmának növekedése. Ugyanakkor a forgalom összetételének kedvező változása mellett is fel kell figyelni arra, hogy az utóbbi két évben az ételforgalom volumene csökkent. Vendéglátó egységeink árukínálatukkal és szolgáltatásuk színvonalával még nem alkalmazkodnak megfelelően a fogyasztói igényekhez.

Az ÁFÉSZ árbevétele az V. ötéves terv időszakában 53,6%-kal nőtt a IV. ötéves terv időszakához képest. A 2 milliárd forintot meghaladó forgalmon belül a lakossági forgalom növekedése volt a dinamikusabb. A bolti élelmiszer-forgalom 60,4%-kal, a vendéglátó ételforgalom pedig 59%-kal nőtt öt év alatt. Az árukészletek növelésére az V. ötéves terv időszakában fejlesztési alapból 9,6 millió forintot fordítottunk. E számok is azt tanúsítják, hogy az ÁFÉSZ kereskedelmi hálózata a lakosság áruellátásában összességében eredményes munkát végzett.

Az ÁFÉSZ kereskedelmi dolgozóinak többsége lelkiismeretesen, becsületesen látja el feladatát. Minden igyekezetükkel arra törekcsenek, hogy folyamatosan beszerzzék a lakosság által keresett árucikkeket. Sajnos ez nem minden esetben lehetséges. Az általában kielégítőnek mondható áruellátási színvonal mellett számos árucikk beszerzése akadályba ütközik. Különösen egyes kisértékű cikkek és alkatrészek hiánya okoz sok bosszúságot.

A népgazdaság VI. ötéves tervében megfogalmazott egyik fontos célkitűzés: a lakosság kialakult életszínvonalának megőrzése, az életkörülmények javítása. E célkitűzés megvalósítása nagy követelményt támaszt a kereskedelemmel szemben. Az ÁFÉSZ-ek fő feladata továbbra is az életszínvonal-politikai célok megvalósításának aktív segítése, hozzájárulás az életkörülmények javításához tagságuk és működési területük lakossága körében. E célkitűzések megvalósítását igyekszünk szolgálni az ÁFÉSZ egész kereskedelmi tevékenységével.

Politikai jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy az alapvető közszükségleti cikkek ellátását a továbbiakban is elsődleges feladatunknak tekintjük és a lehetséges mértékben javítsuk. Igyekszünk ehhez biztosítani a megfelelő technikai feltételeket és készleteket. Arra törekszünk, hogy élelmiszerekből és napi cikkekből folyamatos, kiegyensúlyozott ellátás legyen az ÁFÉSZ üzleteiben.

Számolnunk kell azzal, hogy a fogyasztói kereslet, valamint a forgalom összetétele tovább változik. Éppen ezért az eddiginél nagyobb pontossággal igyekszünk felmérni a fogyasztói igényeket, ugyanis ellátási és gazdálkodási szempontból egyaránt fontos érdek, hogy a rendelkezésre álló pénzügyi eszközöket célszerűen használjuk fel árubeszerzésre, készletezésre. Arra törekszünk, hogy a bolti készleteink egyre jobban igazodjanak a fogyasztói kereslethez.

Üzletpolitikánk szerint alapvető törekvésünk, hogy boltjainkban a vásárlók minden rétege megtalálja a keresett árut, külön is gondot fordítva arra, hogy javuljon az olcsó és közepes árfekvésű áruk választéka. Számolunk azzal, hogy az alacsonyabb jövedelmű rétegek részéről növekszik az ilyen irányú kereslet.

A vendéglátásban a továbbiakban is fontos feladatnak tekintjük az étel- és üdítőital-forgalom növelését. Az ételforgalom emelését a kínálat javításával igyekszünk előmozdítani. Arra törekszünk, hogy vendéglátó üzleteink az árszínvonalnak megfelelő szolgáltatásokat nyújtsanak.

Kiemelt figyelmet igyekszünk fordítani olyan feladatokra is, mint a fogyasztók

érdekeinek védelme. Határozottabban meg kívánjuk követelni, hogy üzleteink csak megfelelő minőségű árut vegyenek át. Fokozottabban ellenőrizzük, hogy a vásárlókat az ÁFÉSZ üzletei mennyiségileg, minőségileg és árbelileg egyaránt pontosan szolgálják ki.

A VI. ötéves terv folyamán a kereskedelmi hálózat bővítése és korszerűsítése útján is tovább kívánjuk javítani a vásárlási feltételeket. E célt szolgálja Gyomán többek között a Bajcsy úti ABC-kisáruház építése, a Hősök útján üzletház létesítése, a gyomai iparcikkbolt-hálózat tervezett bővítése is, a Körös Étterem konyhai és udvari rekonstrukciója. Ezen kívül még jó néhány hálózati egységnél kerül sor korszerűsítésre.

Sajnos a VI. ötéves terv során általános áruház építésére – pénzügyi eszközök hiányában – előreláthatólag nem kerülhet sor. Ezért arra törekszünk, hogy az iparcikkbolt-hálózatban az ellátás javítását szolgáló átszervezés valósuljon meg. E téren kiemelt feladatnak tekintjük a tartós fogyasztási cikkek, ruházati áruk és járműalkatrészek forgalmazásának koncentrállását. Ezen keresztül el cikkek választékának javítását.

Az ÁFÉSZ-re háruló áruellátási feladatok elvégzésében a személyi feltételek biztosítása vannak. Anyagi érdekeltiségi rendszerünk a kereskedelmi dolgozókat a lakosság folyamatos, kiegyensúlyozott ellátására ösztönzi. Emellett arra törekszünk, hogy tovább javuljon üzleteinkben a kiszolgálás kulturáltsága is. Ennek szükségességét igyekszünk megérteni a kereskedelmi dolgozókkal, a politikai és szakmai továbbképzések keretében és erre ösztönöznek a szövetkezetről folyó szocialista munkaverseny feltételei is.

A legutóbbi tagértekezleteken a bíráló észrevételek mellett számos hálózati egység dolgozóinak tevékenységéért elismerést és dicsőretet is tolmácsoltak a szövetkezeti tagok. Felelősségteljes munkánk javításához továbbra is kérjük a tagság és a lakosság észrevételeinek őszinte nyilvánítását és az ÁFÉSZ közérdekű tevékenységének erkölcsi és anyagi támogatását.

Tanai Ferenc
az ÁFÉSZ elnöke

Pont került az „I”-re

A Békés megyei Népújság hasábjain többször olvashattunk Nagy Ágnes tollából a Kner Múzeumról. A cikk aggóató hangvétele nem volt véletlen, hiszen a múzeum épület léteről vagy nem léteről szólt. Mi gyomai emberek szintén nagy figyelemmel kísértük s kísérik ma is nagyközségünk egyetlen múzeumának a sorsát.

Az azóta eltelt időben végül is megoldódott ez a sokat vitatott probléma.

A múzeum épülete marad, sőt megerősített, megszüpített állapotban őrzi tovább a Kner hagyatékot.

A Gyomai Építőipari KSZ vállalta a teljes felújítást: alaperősítés, aljzatbetonozás, pincefeltöltés, parkettázás, víz-, villanyszerelés, átalakítás, szigetelés, tetőátalakítás, festés, szekrénybeépítés. A munkálatok jelenleg is folynak s várhatóan 1982. február végére fejeződnek be. A múzeum felújítása több mint 4 millió forintba kerül.

Elismeréssel nyugtázhatjuk, hogy a jövőre alapításának századik évfordulóját ünneplő nyomda szép épületben fogadhatja a látogatókat.

Felkerült az „I”-re a pont. B. K.

Nehéz néhány mondatba sűríteni azt a sokrétű tevékenységet, melyet Varga Zsigmond országgyűlési képviselő, a gyomai 2. sz. Általános Iskola igazgatója végzett és végez jelenleg is településünkön. 1976 óta immár a negyedik ciklusban képviselő, közel 30 000 ember – Gyoma, Endrőd, Kondoros, Csabacsúd, Örménykút és Kardos – választópolgárainak bizalmát élvezve látja el felelősségteljes társadalmi megbízatását. 1958-ig tanácsi dolgozóként, 1958 és 1970 között tanárként, 1970-től pedig igazgatóként dolgozik Gyomán.

Varga Zsigmond igazi közösségi ember. Ajtója mindenki előtt nyitva áll a hivatalos fogadói időközön túl is. A nagyobb, egész településeket érintő problémák megoldásának segítése mellett szakít időt magának az egyéni gondokkal való törődésre is. Pedig az idejét alaposan be kell osztania. Saját bevallása szerint a képviselői munkával kapcsolatos ügyintézésre kb. 75–80 napot fordít évente, az iskolai munkájánál pedig nagyon sok segítséget kap kartársaitól, a nevelőtestülettől. Amikor időbeosztása felől érdeklődtem megjegyezte: „amit az ember szívvél, kedvvel és eredményesen végez, az nem lehet teher.”

Munkájának eredménye a városiasodó

település arculatán realizálódik. Az úthálózatok korszerűsítése, a szennyvíz gerincvezeték megépítése, a törpevízműhálózat kiépítése, az Ipari Szakmunkásképző Iskola tanügyi épületének kialakítása, az általános iskolai tantermek építése, a vasútállomás felújítása egy-egy állomás a sok közül, amihez konkrét segítséget is nyújtott, a helyi párt és tanácsi vezetéssel szorososan együttműködve. Társadalmi megbízatásait szívvel-lélekkel és igen eredményesen végzi. A Békés megyei képviselőcsoport vezetője 1972-től, az Országgyűlés Kulturális Bizottságának tagja, a Gyoma-Endrőd településpár fejlesztését Koordináló Bizottságnak, valamint a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat községi Bizottságának elnöke.

Eredményes munkája elismerésül számos kintetetésben részesült. Többek között az Oktatásügy Kiváló Dolgozója, birtokosa a Munka Érdemrend Arany Fokozatának, az Országos Úttörőszövetség 35 éves fennállása által alapított „Gyermekéért Emlékéremnek.”

Pozitív emberi tulajdonságai folytán nagy tiszteletnek és megbecsülésnek örvend Gyomán. Közvetlen, nyílt, őszinte embertípus, akinek egész tevékenységét a

közösségért érzett felelősség, a segíteni akarás, városiasodó településünk fejlesztésének szándéka és akarata hatja át.

Ehhez a munkához kívánunk nagyon sok sikert és további jó egészséget.

Mészáros Gábor

SZŐNYEGEK EXPORTRA

A „Csaba” Szőnyegszövő Háziipari Szövetkezet gyomai részlege községünkben kis üzemnek számít. Szerényen húzódik meg a liget szomszédságában a lakóházak között. Sokan talán nem is tudnak létezéséről.

A hajdani gazdasági iskola udvara tágas, közös udvar. Lakások veszik körül, csak egyetlen épületben folyik termelő munka. Szorgos női kezek családias hangulatban, mesteri hozzáéréssel szövik a szőnyegét. Az egész üzem három munkateremből, egy raktárból, irodából és egy pincéhelyiségből áll. Külső és belső egyszerűsége nem árulja el, hogy milyen szép termékek kerülnek ki innen. A szövőgépeken a régi manufaktúris módszerrel mintázzák a „Kelim” szőnyeg.

Itt minden olyan egyszerű, szerény, cseppet sem hivatkozható. Az egyetlen, ami kiválk a szürke átlagból: a hatékony termelés.

A „Csaba” Szőnyegszövő Háziipari Szövetkezet 30 éve alakult. A gyomai részleg 1954-ben indult be egy magánlakásban, mindössze 10 fővel. 1958-ban került a jelenlegi helyére. Az azóta eltelt időszakban a létszám több mint négyszeresére (43) nőtt. Itt minden dolgozó nő, legtöbbször családjával, akiknek kedvez az egy műszakos munkarend. A részlegvezető Izsó Imréné így foglalja össze gondolatait.

– Bár a mi üzemünk nem nagy, két szempontból mégis jelentősége van. Termékeink 75 százaléka nyugati exportra készül, ami nem közömbös a népgazdaság-

nak. A másik pozitívum az egy műszakos munkarend. A kisgyermekes anyák igazi jó munkalehetősége ez. Dolgozóink zömében régiek, 5 évesnél kevesebb múlttal alig dolgoznak nálunk. A dolgozók megbecsülük a munkahelyet, a munkahely megbecsüli a dolgozókat. Ez az egyszerű igazság. 1980-ban 3,5 millió forint volt a termelési értékünk. Az idei első negyedében az átlagkereset 3400 forint volt.

Az egyetlen Május 1. Szocialista Brigád, akinek mindenki tagja, hétszeres aranykoszorús. Ebből is látszik, hogy egy jó kollektív szellemű, összetartó kis üzem a szőnyegszövő.

A központ Békéscsabán van. Jelent ez valami hátrányt?

– Természetesen kicsit küszöbön vagyunk, mert területileg Gyomán dolgozunk, viszont békéscsabai illetőségű üzemhez tartozunk. A nagy beruházás itt nem érezteti úgy a hatását, mint a központi üzemből. Persze azért mi is kapunk valamit. Két éve alakították ki a pincéhelyiséget ebédlőnek, de a talajvíz miatt nem használható. Tavaly a világitást korszerűsítették, ebben az évben kapunk egy ebédlőt és öltözőt.

Mindkettőre nagy szükség van, hiszen az egyik munkateremben vannak az öltözőszekrények és egy ebédlőasztal. Két komoly hiányosság van, amit a közeljövőben feltétlenül pótolni kellene. Nincs telefon! Nincs higiénikus tisztálkodási lehetőség! Az udvarban ugyan ott van a vezeték víz, de az épületig még nem jutott el.

Milyen a kapcsolat a központi üzemmel?

– Kapcsolatunk a termelés vonatkozásában nagyon jó. Munka- és anyagellátás kifogástalan. Mi viszont igyekszünk a minőséget és a határidőket tartani. Minőségi kifogás nálunk „fehér holló”-nak számít. A határidővel talán több a probléma, de a többi részleggel karöltve sikerül általában megoldani.

Örömmel mondhatom, hogy a mi részlegünk munkájával meg van elégedve vezetőségünk.

A régi „Torontáli” szőnyeg helyett új „Kelim” szőnyeg készül az új igényeknek megfelelően. Mintegy 170 színárnyalattal készülnek itt különböző méretű és rendeltetésű szőnyegek, melyek a hazai piacon túl eljutnak Olaszország, NSZK, Franciaország, Dánia üzleteibe is.

A közösségi élet meghatározója a brigád tevékenysége. Minden évben politikai oktatáson, TIT-előadásokon vesz részt a kollektíva. Színház- és irodalmi bérlet segíti a kulturálódást.

Bárkai Józsefné szocialista brigádvezető irányításával a jól összekovácsolódott brigád üzemi szinten is szépen megállja a helyét. Régi kapcsolatok fűzik a Kossuth úti óvodához és az általános iskolához.

A munkaterem ajtaja nyitva van. Áthalatszék egymáshoz a munka minden mozzanata. Ha valakinek gondja van, a „nagy család” segít. Az iroda ajtaja nincs becsukva. Ebben az üzemből elérhető közelségben van minden, a gond, az öröm, az alkotás.

Beinschróth Károly

Korszerű, a mezőgazdasági termelést szolgáló szakmunkásképzésről

A Gyomai Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakmunkásképző Intézet fejlődése és feladatai:

Az iskolát 1967-ben alapította a Békés megyei Tanács. Célja és feladata, hogy Békés megye mezőgazdasági üzemei, vállalatai részére állattenyésztő szakmunkásokat képezzen az alábbi szakmákban:

juhtenyésztő
baromfitenyésztő
sertésenyésztő
szarvasmarha-tenyésztő.

Az igény oly nagy volt, hogy az iskola az ifjúsági képzéssel párhuzamosan felnőttképzést is folytatott. A baromfitenyésztés, illetve az iparszerű termelés fellendülése parancsolólag állította elénk a nagyobb létszámú és sokoldalúan képzett baromfihús-feldolgozó szakmunkásképzést is. Ennek alapján az iskolában oktatott szakmák száma 5-re bővült.

A közel 15 éves fennállása alatt nagy utat tett meg az intézet. Mintegy 1000 szakmunkást nevelt. A képzés kezdetben háromhónapos, bennlakásos volt. Az év többi részén (két hónapon át) egy-egy mezőgazdasági üzemben gyakorlati munkán vettek részt a tanulók. 1973-tól a háromhónapos képzést öthónapos (turnusos) képzés váltotta fel. Az öthónapos elméleti oktatást öthónapos üzemi gyakorlat követte. Ezen idő alatt már az iskola szakoktatói irányították a gyakorlatokat is.

1976-tól e turnusos képzési rendszert hároméves bennlakásos oktatás váltotta fel. A tanulók tanévenként 10 hónapon át az iskolán, kollégiumi elhelyezésben tanulnak.

Az oktatás formája egy hét elmélet és egy hét gyakorlat váltása. A gyakorlati oktatás első tanévben főleg az iskola tanműhelyében történik. A baromfihús-feldolgozó tanulók gyakorlatának döntő részét a Békéscsabai Baromfifeldolgozó Vállalatnál tartjuk, de látogatjuk az Orosházán működő konzervüzemet, és a Kecskeméti üzemelő baromfitoll feldolgozó üzemet is.

Az állattenyésztő tanulóink gyakorlatához jó feltételt biztosít a Gyomai Győzelem Tsz., az Alkotmány Tsz., a Körösi Állami Gazdaság, a Szarvasi HAKI., a Kondorosi Egyetértés Tsz., a Nagyszénási Október 6. Tsz., az Orosházi Új Élet Tsz., a Füzesgyarmati Vörös Csillag Tsz., a Békéscsabai Lenin Tsz., és a GMV. Gyomai Telepe. Ezen üzemekben különböző állatfajok, és különböző tartástechnológiák gondozásával, kezelésével ismerkednek meg tanulóink. Ennek alapján ténylegesen sokoldalú képzettségre tesznek szert. A többoldalú képzést segíti, hogy tanulóink a három év alatt még egy-egy olyan szakmában is jártasságot, készséget szereznek, amely képessé teszi őket arra, hogy a profilváltozás után más állatgondozói munkakört elláthassanak.

Pl. a juhásztanulók gépféjő betanított munkás bizonyítványt is szerezhetnek, a baromfitenyésztő gépikeltető betanított

munkás bizonyítványt, a szarvasmarha-tenyésztő pedig sertésgondozó betanított munkás bizonyítványt szerezhetnek.

Az iskola személyi feltételei jók. Nagy oktatási tapasztalattal rendelkező mérnök- és középiskolai tanárok mellett jól képzett szakoktatók oktatják, nevelik a tanulókat.

Tárgyi feltételeink évről évre javulnak. Most épül egy új négytantermes tanügyi épület, és a tornaórák megtartására is alkalmas gyakorlati bemutató terem, mintegy 15 millió forintos beruházással.

A beiskolázás azt bizonyítja, hogy mind több becsülete van az iskolán oktatott szakmáknak.

Az 1981/82-es tanévre felvett tanulók száma már olyan magas, hogy a bejárók számát kell növelnünk.

Az érdeklődés abban is megnyilvánul, hogy egy pályabemutatóra több száz gyermeket, szülőt és pedagógust kell beszéllítanünk iskolánkra.

Az iskola profilja a VI. ötéves terv során

nem fog változni. Ez érthető is. Az igények növekednek, a jelentkezők száma még növekedni fog, tanügyi férőhelyünk elegendő. Feladatunk a kollégiumi férőhely 30-40%-os bővítése.

Új feladatot jelent számunkra a MÉM KOEK megbízásából az 5 napos munkahét bevezetése. 1981/82-es tanévben szerzett tapasztalataink majd segítséget jelentenek más szakmunkásképző iskolák átteréséhez is.

E rövid cikk nem ad lehetőséget arra, hogy az iskoláról teljes képet kapjon az olvasó, de arra jó, hogy bepillantást nyerjen egy olyan intézménybe, ahonnan évenként 60-65 új állattenyésztő szakmunkás indul az élelmiszergazdaságokba.

A végzett szakmunkások elhelyezése nem gond, hiszen 90-92%-a társadalmi ösztöndíjas szerződéssel tanul iskolánkon.

Urbán Vince
igazgató

Közös összefogással a jobb gazdasági eredményekért

Az MSZMP XII. kongresszusa határozatában megállapítja: „Hazánk természeti adottságai indokolttá és lehetővé teszik a mezőgazdaság kiemelt fejlesztését.”

Az elkövetkezendő időszakban sem mondhatunk le a mezőgazdaság gyorsütemű növekedéséről.

Népgazdaságunk a VI. ötéves tervidőszakában a mezőgazdaság dinamikus fejlődésével számol és évi 2,7-3%-os átlagos növekedést irányoz elő.

A termelés fejlesztése megköveteli min-

den mezőgazdasági üzemtől, hogy eredményesen gazdálkodjon, hiszen a fejlesztéshez szükséges anyagi eszközök a gazdálkodás eredményességén keresztül teremthetők elő. Az elkövetkezendő időszakban tehát a termelés bővítése, fejlesztése, eredményessége még jobban összekapcsolódik.

Gyoma nagyközség mezőgazdasági üzemeiben az optimális vállalati nagyságok kialakultak. A területi koncentráció mellett végbement az anyagi-technikai és a szellemi erők koncentrációja is.

Kiváló cím átadási ünnepség a Győzelem Termelőszövetkezetnél

Az utóbbi évek eredményei igazolják, hogy üzemünk a mennyiségi fejlődést mindinkább a munka minőségének javításával éri el. Annak érdekében, hogy a VI. ötéves terv célkitűzéseit meg tudjuk valósítani, a mezőgazdasági üzemeknek új formákat kell kialakítani. De a fejlődés is megköveteli ezt. Ehhez a legcélravezetőbb módszerként a különböző együttműködésekben, közös vállalkozásokban való mind szélesebb részvételt jelöli meg az MSZMP Községi Bizottsága. Természetesen a részvételnek több formája létezik, azonban fő szempont: a vállalati, szövetkezeti érdeket maximálisan tiszteltetben kell tartani. Igaz, a jogszabályok társulásoknál az állami vállalatokat előnyben részesítik a szövetkezetekkel szemben, de vannak a társulásnak olyan részszintjei, ahol ezek a törvények nem szabályoznak.

Ilyenek a tavaszi, a nyári és őszi kampanytervek egyeztetése, ahol a szűk keresztmetszetet kell tágítani, a más-más üzemeknél jelentkező felesleggel a munkák gyors és hatékony elvégzése céljából. Sajnos ezt nem igénylik kellő mértékben a mezőgazdasági üzemek, pedig az egyes üzemeknél a költségek 18–20%-át a gépjárművek, erőgépek üzemeltetési költségei teszik ki. Az üzemeltetés szervezése, a műszaki ellátás minősége az, mely a költségek alakulását a legnagyobb mértékben befolyásolja.

A korszerű műszaki ellátást kialakítani – amely meghatározza az üzemeltetést is – nagy fejlesztési alapot igényel. Erre aránylag még nagy tőke, erős nagyüzem sem képes egyedül. Mivel a gondok egyformán jelentkeznek a hasonló nagyságrendű mezőgazdasági üzemeknél, célszerűnek látszik a feladat közös megvalósítása.

Természetes, a két helyzetből is kitűnik, hogy az ilyen jellegű társulás az üzemek részére lényegesen többet tudna produkálni, mint a korábbi szervezési keretek között. Értelmetlen lenne olyan gazdasági együtt-

működést létrehozni, amely a meglévő szervezetektől vonna el kapacitást, nyereséget.

A VII. kerületben elhelyezendő területek átfogó rendezésére egyik termelőszövetkezetnek sincs megfelelő koncepciója, pedig ezen 5870 ha földterülete van az Alkotmány és Győzelem Termelőszövetkezeteknek. Korszerű termelési feltételeket biztosító műszaki központ nincs. Az állattenyésztési épületek régiek, korszerűtlenek, szilárd burkolatú úthálózat nincs, illetve gyenge minőségű. Ez az állapot nem felel meg sem az állattenyésztésnek, sem a növénytermesztésnek. A korszerű nagyüzemi termelés támasztotta követelményrendszer minimális igényeit is alig tudja kielégíteni.

Itt is csak a közös erőfeszítések hozhatnak előrehaladást. Az együttműködésre igen szép példákat tudunk felmutatni.

Hat termelőszövetkezet közös összefogással vásárolt repülőgépet, a korszerűbb növényvédelem biztosítására. Az 1977-es évben a gyomai Alkotmány és Győzelem, az endrődi Lenin és Béke, valamint a hunyai Hunyadi és örménykúti Felszabadulás Termelőszövetkezet. A Győzelem Mgtsz irányításával üzemel azóta is, és oldja meg a feladatokat, sőt a hat gazdaság igényén túl más gazdaságnál is tud munkát végezni.

A mai korszerű növénytermesztést nem lehetne elvégezni repülőgép nélkül.

A napraforgó tárolása is gondot jelentett Gyoma térségében – hosszú éveken keresztül. – Három termelőszövetkezet a gyomai Győzelem, az Alkotmány, valamint az endrődi Lenin Termelőszövetkezet összefogásával és a KITE. Növényolajipari Vállalat támogatásával megépült az 5000 tonna kapacitású napraforgó-tároló, amelyet a Győzelem Tsz építőbrigádja épített fel terv szerint, és határidőre, miután a Győzelem Mgtsz területén üzemel, már 1980 őszén megoldotta a térség ilyen

irányú problémáját. A beruházás 15 millió tervezett költséggel indult 1979-ben, és 1980-ban ennyiből meg is valósult.

Agrokémiai társulás: öt termelőszövetkezet és az AGROKER társulásával Csárdaszállásan épült meg a vasút mellett egy fogadó raktározó telep. Ennek a társulásnak is tagja a két gyomai termelőszövetkezet is, gazdasági jelentősége nagy. Nem kell a gyomai állomáson fogadni a műtrágyát, amelyet csak kézi erővel tudunk kirakni, embertelen körülmények között. A többszöri átrakás okozta veszteség sem jelentkezik, így lényegesen jobb a műtrágya minősége. Nem kell az üzemeknek előre fizetni, ami a kamatterheknél jelentős.

További lehetőség kínálkozik gazdasági társulásra a gyomai Győzelem, és az Endrődi Lenin Termelőszövetkezetek között, a sertéstelep bővítésénél. A gondot itt is főleg a fejlesztés, a beruházás szűk keresztel okozza. Az egyszerűbb gazdasági társulások, kooperációs kapcsolatok is rendkívüli körülméniel előkészítő munkát igényelnek, és korrekett hozzáállást a résztvevő gazdaságok vezetői és szakemberei részéről. Enélkül nem valósíthatók meg.

Az MSZMP Központi Bizottságának 1978. márciusi határozata nyomatékosan felhívja a figyelmünket arra, hogy az állami gazdaságok, szövetkezetek gazdasági társulásai segítsék elő a társadalmi termelés hatékonyságának növelését. A tudományos műszaki technológiai fejlődés eredményeinek alkalmazását, a munka- és üzemszervezés színvonalának emelését, a munkatermelékenység növelését, valamint a termelés a feldolgozás és az értékesítés összhangját. Az itt megjelölt feladatok, és a társulások eddigi megvalósított jól funkcionáló formái bizonyítják minden józan gondolkodású vezető, beosztott számára, hogy a jövő útja csakis ez lehet.

Gellai Imre
tsz-elnök

Dr. Mindák Zoltán
Körösi Á. G. párttitkára

Vadászat, vadgazdálkodás, természetvédelem népgazdaságunk érdekében

Magyarországon jelenleg mintegy 30 000 ember vadászik különböző vadászárságokban. Gyomán 2 társaság működik: a Körösmenti Vt 66 fővel, a Széchenyi Vt 38 fővel. A vt-k többségének összetétele megfelel társadalmunk más területein működő közösségek összetételének. Pl. a Körösmenti Vt összetétele a következő: ipari munkás 16, mg. munkás 9, alkalmazott 17, nyugdíjas 12, értelmiségi 12 – ebből 4 mg. értelmiségi. A fiatal vadászok száma: 15, a nőké: 3.

A vadásztársaságok olyan közösségek, amelynek tagjai azonos szenvedéllyel, szórakozásra, sportra, kikapcsolódásra, tehát a vadászatra szövetkeztek. A vadászat írott, és íratlan szabályzat szerint folyik. Az írottak betartása kötelesség, az íratlanoké önfegyelmű és becsület dolga: amelyek erősen befolyásolják az adott közösség létét.

A vt-ok gazdálkodása ugyanakkor kihatással van népgazdaságunkra is. Sajnos a magyar vadászok ez irányú tevékenységét több, a vadászoktól független tényező nehezíti. Azt mindannyian tudomásul vesszük, hogy a mg-i területeken egyre inkább az iparszerű termelés hódít teret, amely megköveteli a nagy táblák kialakítását, a gépek gazdaságos kihasználása érdekében. A tömbösítéskor igen sok fásor, erdősáv, erdő kerül kivágásra. Az erdőtörvény viszont előírja a fásítást, és az erdősávok létesítését a táblák kialakítása után.

A mg-i üzemek munkáját megkönnyíti, hogy az új erdősítéseket, fásításokat 100%-os állami támogatásból valósíthatják meg. Ezek a felújítások azonban sokszor elmaradnak. És vajon valóban a mezőgazdaság érdeke-e az, amikor vandál faterdőtársaságokra, csenderesek kivágására, ége-

tésekre kerül sor? (Mert ezek után csökken, illetve megszűnik a vadak búvóhelye).

Vizsgáljuk, hogy mit és mennyit ér a népgazdaságnak a vad, mennyire része a nemzeti jövedelemnek, a vadállomány értékesítéséből származó bevétel, milyen exportcikk a vadhús, az élővad.

A MAVAD révén értékesített vadhús értékét jellemzi, hogy míg 1 kg marhahús 1,25 dollár, addig 1 kg sasvashús 2,27, 1 kg őzhús 2,70, 1 kg vaddisznóhús 2,00 dollár. És a vadhús kevesebb ráfordítással állítható elő.

Igen kedvezően alakult az élővad exportára is. Pl. 1 élőnyúl 1600 Ft-ot ér a nyugati piacon. Komoly bevételt jelent a trófeás vadak egy részének külföldiekkel történő kilövetése. Az érmes özbakok értéke 10 ezrekben, míg a kapitális szarvasbikáké 100 ezrekben mérhető. Az élő vadért is, és

a kilőtt nagy vadakért is valutával fizetnek. (1980-ban közel 40 millió dollár hasznot jelentett az államnak a vadgazdálkodásból származó bevétel).

Természetesen igen fontos a mindenkori vadállomány számának pontos ismerete, az ésszerű „kitermeléshez”, mert semmilyen export nem mehet a törzsalomány rovására. (Jó példája ennek, hogy az elmúlt szezonban a Körösmenti Vt. 1000 élő nyúlra szerződött, de csak 777-et fogott ki, látva az állomány helyzetét.)

Ezen kérdések boncolgatásakor nem csupán a vadról, a vadászok szórakozásáról (esetleges bevételéről), hanem az élővilágról, az emberi környezet védelméről, valamennyiünk érdekéről van szó.

Jó lenne érvényt szerezni a természetvédelmi törvénynek is! Mert a vadászok igenis törekednek az ésszerű természetvédelmi eljárások végrehajtására. „A korszerű vadgazdálkodás, a jogilag szabályozott, fegyelmezett és kulturált vadászat önmagában természetvédelmi tevékenység is.” (dr. Koller Mihály a MAVOSZ főtitkára).

A vadászok többsége szereti a természetet, benne a vadat. Kímélt és gazdálkodik vele. Ezért nem ért egyet azzal, hogy a védett ragadozók egy-egy túlszaporodott fájának (amely valutát érő vadhússal táplálkozik) időszakos ritkítását sem lehet végrehajtani. Vadászat, és nem mérgezés útján! Ezt kíváná az adott területek eltartó

képessége, és az ott élő állatok egyensúlyi helyzete is. A természetes élőhelyek lecsökkenése, a kemizálás növekedése Magyarországon a foglyállományt kétségbe ejtően, a nyúlállományt aggasztóan megcsappantotta. Előbbire nem is vadászunk, utóbbira is csak korlátozott mértékben.

A gyomai vadászok – hasonlóan az ország más részein élő vadászokhoz – példamutatón kiveszik részüket azokból a társadalmi munkákból, amelyek során javíthatnak vadászati lehetőségeiken és növelhetik népgazdaságunkat segítő vadgazdálkodási eredményeiket.

A már említett élővad-befogáson kívül gondoskodnak a vadak etetéséről, résztvesznek a tojásmintésekben, apasztják a káros ragadozókat, fákat, cserjéket telepítenek. Fontos tevékenységük a fácán mesteres tevékenység is.

A vadászat fejlesztésének egyik alapja a vadászlétszám, amely csak olyan mértékben növelhető, ahogyan a reális vadászati lehetőségek bővülnek. A következő években a társadalmi igények ellenére szerényebb vadászlétszám-fejlesztési lehetőség lesz. A lakosság 10 milliós számához képest a harmincezer nem nagy szám, de ha azt is hozzáesszük, hogy a vadászok több mint 6 millió hektár vadászterületért és a nemzeti kincsnek minősített vadállományért felelnek, akkor mindjárt más képet kapunk.

az Együttműködési megállapodása a Magyar Vöröskereszt Országos Végrehajtó Bizottságával. Ezen keresztül az egészségügyi dolgozók széles körű közéleti tevékenységéhez jó lehetőséget találtak. A Vöröskereszt a lakosság széles körű mozgósításával eredményesen segíti az egészségügyi feladatok megoldását. Ez az együttműködés meghatározza a közös munka területeit és tartalmát, az egészséges életmódra nevelés, a családpolitika, a családvédelem, a véradómozgalom keretében. A vöröskeresztes eszme naponta humánus cselekedeteket készíteti aktivistáinkat. Erre az erkölcsi erőre és az emberek mindennapos áldozatkészségére támaszkodva folytatjuk tevékenységünket nagyközségünk területén vezetett vöröskeresztes munkánk kapcsán. Az országos eredményekhez mért eredményeink szerények ugyan, de bizakodást kelteket.

Legfőbb tevékenységünk Gyomán a véradások megszervezése. Munkánkat a következő számadatok jelzik:

1971-ben 332 fő véradó 105 liter vért adott.

1980-ban 557 fő véradó 202 liter vért adott.

„Tiszta udvar, rendes ház” mozgalomban nagy lelkesedéssel vesz részt a lakosság. Ezen munkánk újabb feladattal bővült: aktivistáink a község vezetőivel együtt mindent elkövetnek környezetünk megóvásáért, a környezetszennyezés ártalmainak elkerüléséért.

Igen fontos feladatnak tartjuk az egészséges életmódra való nevelést, amelyet a lelkes egészségügyi dolgozók végeznek a fáradtságos napi munka után, óva a családokat is ezáltal. Ezen munkánkhoz tartozik az alkohol és a dohányzás elleni küzdelem. Ezen a téren az emberi értetlenség ellen kell talán a legszívósabban küzdeni. Szomorú tény, hogy az alkoholos befolyásoltág eredményezte tragédiák szenvedő alanyai legtöbbször jövőnk letéteményesei, a gyermekek. Feladatunk: következetes, nem lankadó felvilágosító tevékenység, a társadalom lelkiismeretének ébrentartása.

Aktivistáink lelkesen veszik ki részüket az elsősegélynyújtó tanfolyamok szervezéséből, különösen az általános iskolákban, s nagy öröm számunkra, ha az iskolások jó helyezésekkel hálálják meg az oktató munkát.

Tagságunk évről évre növekszik, 1971-ben 628 fő volt a tagok száma, ma 837 fő.

Ez a növekedés azt mutatja, hogy mind többen felismerik e mozgalom jelentőségét, tevékenységének szükségességét.

Egyben bizalmat ébreszt a nagyobb hatékonyságra is, hiszen többen nagyobb ráhatással vannak az emberekre, ezáltal eredményesebben szolgálják e szép munkát.

Ha a munkás hétköznapi fárasztó tevékenysége mellett lelkesen dolgozó vöröskeresztes aktivisták és tagok munkáját értékeljük, örömmel állapíthatjuk meg, hogy dolgozó népünk legjava lépett a nagy elődök nyomdokába, erejét nem kímélve küzd azért, hogy a békés építőmunka körülményei között teljesítse önként vállalt szép, humánus feladatát.

Dr. Csaba Kálmán

A vöröskeresztes mozgalom Magyarországon

Ünnepel a magyar vöröskeresztes mozgalom sok százezres lelkes, áldozatkész tábora. Száz éve, hogy hazánk is csatlakozott ehhez a humanitárius mozgalomhoz, mely háború kapcsán fogantatott, s célul tűzte maga elé az elesettek, az arra rászorulóknak megsegítését.

A Magyar Vöröskeresztet is az embertelenség és a katasztrófák elleni védekezés hozta létre. Elégedettek lehetünk ellentmondásos korunkban, hogy békében ünnepelehetünk, emlékezhethetünk.

1881. május 16-án alakult szervezetünk, a Magyar Szent Korona Vörös Kereszt Egylete néven.

Tevékenységét általában a háborúra való készülődés jellemezte. Tábort kórházakat, sebesültmentő egységeket szervezett, s adakozásból származó adományokat osztott szét rokkantak számára.

Az alapítók között sok nagy névvel találkozunk, Fodor József, Korányi Frigyes orvosokkal, valamint Veres Pálnéval, akik a Vörös Kereszt békebeli fontosságára hívták fel a figyelmet.

A korábbihoz viszonyítva az eltelt száz évben sokat változott a mozgalom tevékenysége, érzékenyen követve a közben bekövetkező gazdasági és társadalmi változásokat. Napjainkban egymillió-kétszázézer önkéntes vöröskeresztes tag tevékenykedik a békéért, nevelve a közösséget az egészséges környezetben végzett munka igé-

nyére, örömére. Szervezeteink megtalálták az addig végzett karitatív munka mellett a kevésbé látványos, de nagy áldozatot követelő mindennapos tevékenységet, amely tömegszervezetté kovácsolta a mozgalmat. Napi aktualitássá vált a rendszeres véradás és annak megszervezése, a tisztasági mozgalmak, az idősök, rokkantak patronálása, az egészséges életmódra nevelés és nem utolsósorban az elsősegélynyújtás oktatása.

Az Elnöki Tanács 1955-ös törvényerejű rendelete a dolgozók egészségügyi tevékenységbe való bekapcsolását a Vöröskereszt útján valósította meg. A törvény cikk társadalmi rangot, elismerést jelentett.

A szervezet megújulásának első jelentős állomása a Magyar Vöröskereszt 1959-es első kongresszusa, melyet azóta négy követett s most a hatodikra készülünk.

Az 1972-ben hozott egészségügyi törvény a Vöröskereszt munkájának újabb társadalmi elismerését tartalmazza, hangsúlyozva azt a jelentős támogatást, amellyel az állami egészség és szociálpolitikához hozzájárulunk. Fő feladatunk a békeidőben végzett egészségnevelő, felvilágosító, veszélyforrásokat jelző, megelőző tevékenység. Ezen tevékenységünket csak a társadalmi szervekkel megvalósuló széles körű összefogással valósíthatjuk meg. Ezen kapcsolatra a legjobb példa az Országos Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének

Menet közben

Dívtos mostanában – nem is minden alap nélkül – a felyorsult életre, hajszoltságra hivatkozni akar, ha valami nem úgy sikerül, ahogy elterveztük, vagy félreismertük a helyzetünket. Bármennyire önfeláldozóan dolgozunk is tehát, mindig lenni kell annyi időnknek, hogy körülnézzünk a házuk táján. Ne csak olyankor, mikor erre a jelentéskötelezettség vagy más hasonló lélekölő erő kényszerít, hanem önmagunknak is, hogy tisztában lássunk. És ez lesz az értékesebb, a mértékadó – hisz tudjuk, hogy a statisztika, a jelentés – mindig sántít egy kicsit. Önmagunknak, a saját munkánkról készített számvetésben nem feshetjük rózsaszínre a világot, nem ringathatjuk magunkat illúziókban. Ha valaki mégis megteszi, az megérdemli sorsát.

Ez az irás is ilyen „belső használatra” szánt, saját helyzetünket tisztánlátni akaró, vázlat kívánt lenni. Hogy mégis a nagy nyilvánosság elé kerül, az a magyarázata, hogy az olvasók a magukról alkotott képet cáfoltják, erősítsék vagy hagyják jóvá. Segítsenek bennünket ezzel a munkánk jobb végzéséhez! Ugyancsak célunk az itt-ott fellelhető hamis vélemények kiigazítása. Ilyenekre gondolunk: „– Nincs is semmi dolgotok!”, „Mit tudtok ott annyian csinálni?”, „Jó nektek – sok pénzetek van!”, „Nincs ott más, csak a táncosport”, „Nem is tudtam, hogy Gyomán himzszakkör is van,” stb. . .

Jó bornak nem kell cégér – tartja a közmondás. Mint a közmondások általában, ez is csak félgazság. Legalábbis a mi esetünkben igen. Remélem a szerénytelenség vádját a végére sikerül majd elosztanom.

Intézményünk a Katona József Hálózati Művelődési Központ Gyoma, Kossuth út 9–11. szám alatt fekszik 2027 m² területen, amelyből 888 m² a beépített rész. Az egész épületkomplexum a felszabadulás előtt épült. Az utcai része kora ismert. 1933-ban készült. A felhasználás változó anyag téglá, vályog, vagy ezek vegyese. Eredetileg lakás, majd Ipartestület volt, illetve a nagyterem gabonarakár. Azaz egyáltalán nem a ma használatos célra szánták és csak szükségmegoldásként használható évi 100 000-nél is több látogató fogadására.

Az úgynevezett nagyterem 147 m² alapterületű. Kihasználatos az országos átlagot (kb. 30%) eltérően maximálisan. Itt folyik a Körösmonti Szövetkezeti Táncegyüttes és utánpótlás csoportjai próbái, bérletes színházi előadások, műsoros estek, táncestek, az ifjúsági filharmoniai előadások, közgyűlések stb. Előfordul, hogy naponta lezajlik egy közgyűlés, egy előadás gyermekeknek és este még próbál a táncegyüttes is. Ez természetesen sok átréndezt, takarítást jelent, amit egy 8 órás és egy 4 órás munkaidőben foglalkoztatott takarítónőnek kell ellátni. Az hiszem nyilvánvaló mindenki előtt, hogy erre a hivatalos munkaidő kevés.

Egy klubtermünk van. Alapterülete 75 m². Egyetlen olyan helyiség az épületeken belül, amely a mai igényeket megközelítően kielégíti, bár a világítása enyhén szólva szemrontó. A három szakköri terem alapterületét így oszlik meg: 38 m², 44 m² és 3 m². Ez utóbbi a fotószakkör laboratóriuma volna, ha lenne benne folyóvíz, lefolyó és fűtés. Ilyen körülmények között nem csodálkozhatunk, ha a szakkör szép lassan elsovdart. Sajnos, ezen az sem sokat segít, hogy az intézmény dolgozói és a kicsoportok tagjai – évekre visszamenően kimutatható – több száz óra társadalmi munkát végeztek a környezett és munkakörülmények kulturáltabbá tételéért.

Első pillantásra a személyi ellátottság az átlagosnál jobb. Létszámra megközelíti egy járási művelődési központ dolgozói létszámát. A kilenc főből kettő takarító, kettő adminisztrátor. A többi öt fő vagy mellékfoglalkozásban végzi a tényleges művelődési munkát. Az intézetben belül folyó munkáról a tekintéssel kell birnia mindenkinek. A maga szakterületét pedig a legalaposabban ismerni kötelessége. Az 1979/80-as művelődési időszakban 28 kicso-

port működött intézményen belül. (Ezeket később majd részletesen bemutatom.)

Nem egy csoport hetente 2–3 alkalommal is tart foglalkozást. Tessék utánaszámlálni, hogy egy csoport működtetése – a foglalkozásra való felkészülés és annak megtartása – mennyi időbe kerül! A munkaidő reggel 8-tól délután 17 óráig tart. Az esti foglalkozás plusz igénybevételt jelent. Még akkor is sok, ha leszámítjuk a négy tiszteletdíjas szakkörvezetőre cső munkát. Könnyen belátható, nem hogy sokan lennének, hanem regeteg többletidő ráfordításával próbálunk eleget tenni az elvárásoknak. A helyi tevékenységen felül az iskolák és művelődési házak kapcsolata c. részterület bázisközpontja is intézményünk. Kétségtelen, eredményeink e területen is születtek. De közelről sem elégedünk meg azzal, amit eddig tettünk.

Néhány példát hadd említsék: szocialista együttműködési szerződés szabályozza az iskola és a művelődési ház kapcsolatát. Kölesönösen tájékoztatjuk egymást a gyerekek tanulmányi és közművelődési tevékenységéről, ifjúsági filharmoniai előadásokat szerveztünk a középiskolásoknak és a felső tagozatosoknak, a napközis gyerekek nyári programjának megszervezését heti egy alkalomra átvállaltuk stb.

Másik – a településen kívülre is irányuló tevékenységünk a hálózati művelődési központ szerepéből adódik. 1981. január 1-e óta Dévaványa, Ecesfalva, Endrőd és Hunya községek közművelődési munkájának segítése – módszertani és egyéb – is feladatunk. Mindkét téma legalább 2–3 fős munka-csoportot igényelne, amely az országosan bevált és kipróbált módszereket átvénné, továbbadna esetleg a helyszínen a helyi adottságok figyelembevételével kipróbálná, az ottani igényekhez idomítaná, újakat kísérletezne ki, azok megyei elterjesztéséről gondoskodna. Sajnos a mai létszám mellett ez csak szép elképzelés, elérhetetlen álmokké marad. Ahhoz, hogy a jövőben a megyében és egy-két területen országosan is elismert helyünket tartani tudjuk, feltétlenül erősítésre lenne szükségünk. Mondhatná valaki, hogy a két község egyesítése után majd újabb munkatársakkal bővül kollektívánk. Igen ám! De az egyesüléssel a feladatok is megduplázódnak. Azaz ugyan többen leszünk, de egy személyre mégis több feladatot jut.

Sokszor leírták már, – jömagam is –, hogy a közoktatás és közművelődési feladata a társadalmi követelményeknek maximálisan megfelelni tudó, sokoldalúan képzett embertípus „alakítása”. Ez pedig csak permanens tanulásal érhető el, amelynek csúcса az önművelés. Ennek érdekében a közoktatás és közművelődés összehangolt, egymást kölcsönösen segít, egymásra épülő tevékenységre van szükségünk. Az önműveléshez hosszú-hosszú sok tevékenységi formákhoz kereszteni jut el az ember. Ezeket Dr. Durkó Mátyás egyetemi tanár a Felöltnevelés és népművelés c. 1961-ben megjelent művében közművelődési formáknak nevezi és két nagy csoportra bontja őket. Kulturális szolgáltatásokra és vezetéssel folyó népművelési formákra. Az előbbiekben a néző, a látogató inkább befogadó. Dominál a rekreáció, a szórakozás, a szórakozva művelődés. A második csoportnál a művészeti csoportok, klubok, szakkörök tagjai alkotó módon résztvesznek a szóban forgó közösségek munkájában. Ennek érdekében különböző szinten, de mindenképpen az elmélyülés felé mutatóhoz hozzákezdnek a szakirodalom tanulmányozásához. Közben olyan ismereteket is megszereznek, amelyekhez csak később – vagy egyáltalán nem jutnak el.

Ezek után nem kétséges, hogy az a közművelődési intézmény végzi jól munkáját, ahol a vezetéssel folyó népművelési formák minél nagyobb számban és variációban fordulnak elő.

Mi található meg a Katona József Hálózati Művelődési Központban? (Adataim az 1979/80-as évről vonatkoznak.)

Vezetéssel folyó népművelési formák:

Művészeti csoportok:

Körösmonti Szöv. Néptáncegyüttes, Körösmenti utánpótlás csoport, úttörő csoport, kisdobos csoport, Mg. szakiskola csoport, Népi hangszeres együttes, Felöltött népdalkör, Gyermek népdalkör, Színjátékos csoport. *Összesen:* 9.

Klubok:

Társastánc (felöltött, utánpótlás, úttörő), Nőklub, Szocialista brigádok klubja, Filmklub. *Összesen:* 6.

Szakkörök:

Himző (felöltött I., II.), gyermek, Fotó, Bélyegygyűjtő (felöltött, gyermek), Sakk (felöltött, gyermek). *Összesen:* 7.

Tanfolyamok:

Angol (kezdő, haladó), Német (kezdő), KRESZ, Makramé, Szabás-varrás. *Összesen:* 6.

Mindösszesen: 28. Ebből mint említettem volt, a fotószakkör megszűnt. A többi élő 1981-ben is.

Kulturális szolgáltatások:

Bérletes színházi előadások (évadonként: 8)
Bérletes irodalmi előadások (évadonként: 6)
Középiskolási filharmoniai bérlet (évadonként: 4)
Felsőtagozatos filharmoniai bérlet (évadonként: 4)
Kiállítások (évadonként: 25–30)
Táncestek (évadonként: kb. 60–65)
Műsoros estek (Évadonként: 4–6)

A kulturális szolgáltatások nagy tömeget jelentenek. A kibocsátott bérletek és a megjelentek aránya az ifjúsági filharmoniai bérleteknél a legjobb. A magyarizat kézenfekvő. Tanítási időben, tanári vezetéssel látogatják a tanulók. Egyáltalán nem mondható el ez a színházi előadásokról. A számos ok közül néhány: A munkahelyi szervező nem osztja ki a bérletet, a tv-ben valami érdekes műsort ügyből is megnézhet, elvesztette előtte a hitelt az a forma, a korábban látott darabok színvonalatlanok voltak, előadások maradtak el, egyszerűen elfelejté. Pl.: megmagyarázhatatlan számunkra, hogy az 1981-ben beindított Archiv Filmek Klubjában miért csak 80%-os volt a látogatottság? A néző előre tudta mit vesz meg, mikor lesznek az előadások stb. . . Lehet, hogy a ránkzúduló információözön fásultta tesz?

Nagy vonalakban, valóban csak vázlatosan tekintettük át tevékenységünket. Alaptörvény a közművelődési munkában, hogy régi lejáró tevékenységi formákat nem szabad erőltetni – pusztán azon a címen, hogy egyszerű bevált. A fentebb bemutatottak nem ebbe a kategóriába tartoznak. Mint a felsorolásból kiderült: az egymásra épültség jellemzi őket. Minden területnek van utánpótlása. Ezt a jövőben egészen óvodás korig szeretnénk kijerjeszteni.

Milyen egyszerű lenne, ha már ott tartanánk, hogy – van már példa rá hazánkban és nem szenvedett csorbát a sport sem – testnevelési órán a néptánc alapelveit tanulják a gyerekek az összes bemelegítő gyakorlattal együtt. Az itteni, próba előtti edzések erőssége olyan fokú, hogy saját korosztályán belül bármelyik néptáncos megállná a próbát állóképességre, munkafegyelmére a sportolótársával.

Az újabb közművelődési formák megteremtésére – ezt bizonyítják a községben végzett kérdőívés felmérés adatai – az élet szorít rá bennünket. És nekünk az összes, fentebb említett nehézség ellenére is helyt kell állnunk.

Helyiséggondjaink belátható időn belül – legalábbis a kívánt mértékben nem oldódnak meg. Bizunk benne, hogy az egyesülés után nem csak a két jelenleg is működési területű szolgáló épület-együttes áll majd rendelkezésünkre, hanem több helyen a két nagyközség hatalmas területén, egész intézményhálózat végzi majd az emberformálás nagyon nehéz, de nagyon gyönyörű munkáját.

Kovács Károly

Bemutatkozik az NB/II-es női röplabdacsapat

Községi Sportkörünk eredményes tevékenységét az utóbbi hónapokban az NB/II-ben szereplő női röplabdacsapat fémjelzi.

Kitartó és fáradságos munkával jutottak el ismét abba az osztályba, amelyben már korábban is az 1960-as évektől szerepeltek. A megtett úton végzett lelkes, sportszerető nevelőmunkának volt értelme. E tényt igazán úgy érthetjük meg, ha visszatekintünk az elmúlt évek eredményeire, kudarcaira.

1977-ig nagyszerű eredményeket mondhatott magának a Szakosztály. (1973-ban második helyezés az NB/II-ben.) Sajnos néhány játékos távozása, megfelelő utánpótlás hiánya vezetett oda, hogy a csapatot 1977-ben a sportkör és a társadalmi vezetők határozata alapján – „csak” – a megyei osztályban indították. A szakosztály nem adta fel. Figyelmüket az utánpótlás nevelésére fordították. Az eredmény nem maradt el.

Fényes bizonyítás következett! 1979-ben bajnokságot nyertek. Öröme egy kis öröm, az osztályozót a debreceni főiskola csapata nyerte. 1980-ban bravúros bajnoki szereplés (veretlenül, szettvesztés nélkül) után az osztályozót is sikerrel vette a csapat. Ellenfelek voltak: Érd, Kunhegyes, Hajdúböszörmény.

Eredmény: 6 sima 3:0-as győzelem.

A folytatás is remekül sikerült. A „Bu-

dapest téli kupa” – elnevezésű tornán, melyen 12 csapat vett részt, végig remek játékkal a Szolnoki Vegyiművek mögött a 2. helyet szerezték meg.

A tavaszi félfordulós bajnokságban is sikeresnek mondható a szereplés.

6 győzelem, 5 vereség. (Érdekességképpen: a gyengébb csapatoktól kaptak ki, a jobbaktól pedig megverték). Ezzel az eredménnyel a csapat a középmezőnyben foglal helyet.

Szmolnik Lajos edző így látja a csapata helyzetét:

„A csapat teljesítményével elégedett vagyok, bár az lehetett volna jobb is. Sajnos ezen a tavaszon több olyan dolog történt, mely zavarta a csapatot a mérkőzésekre való felkészülésben. Pl. autóbust csak a legtrikább esetben sikerült szerezni. Annak ellenére, hogy a bázisszervek azt az évad elején megígérték. Nem kaptunk semmilyen járművet olyan távolságra, mint Dunaujváros, Mohács, Pécs.

Itthoni mérkőzéseinket a gimnázium szűk tornatermében kellett lejátszanunk.”

Posztívumként meg kell említenem, hogy a játékosokat a munkahelyekről, illetve az iskolából minden alkalommal elengedik a mérkőzésekre. Az edzéseket úgy rendezzük, hogy az ne zavarjon senkit; az ifik kora délután, a felnőtt csapat pedig este edz.

Időben: heti négyszer délután fél 3-tól fél 8-ig.

Az edzés látogatottsága jó! (Megjegyzendő: aki kétszer igazolatlanul hiányzik, annak a szerelést le kell adni.)

Az utánpótlás nevelésénél tapasztalható kisebb nehézségek, melynek több összetevője van – legfontosabb – a mai fiatalokat nagyon nehéz rendszeres kemény

munkára fogni. Így hiába végeznek színvonalas munkát már az általános iskolában Bátor Gyuláné vezetésével, ha egy korosztály a későbbiekben egy csapatra való játékost sem tesz ki. Összességében azonban a serdülő és ifjúsági csapat eredményei biztatónak az elkövetkezendő időkre nézve.

Az ősszel kezdődő új bajnoki rendszerben a szakvezetés megítélése szerint nyugodt csapatépítés folyhat, hisz a jelenlegi mezőnyt megismerve kiesési gondjaink nem lesznek.

Természetesen nem lehet csupán a bent maradást terveznünk. Ez a csapat ettől többre képes. A tisztas helytállás, a szép hatékony játék mindig jobban vonzza a közönséget s ez sem egy utolsó szempont.

A csapat játéktudását mi sem bizonyítja jobban: több országos ifjúsági válogatottat nevelt és nevel ma is.

– Bizunk abban, hogy Gyomán is elkészül a tornaterem, s akkor reális körülmények között még jobb eredményeket érhetünk el, ezzel is öregbítve nagyközségünk hírnevét.

Játékosaink szorgalmát, odaadó sport szeretetét fémjelzi az NB/II-es szint. A sportvezetés köszönettel nyugtazza ezt a munkát, ezt az eredményt.

Végül köszönetet szeretnénk mondani mindazoknak, akik lelkes, odaadó munkájukkal segítettek és segítik a csapatot a jobb eredmények elérése érdekében. A feladatok nagy részét a gyomai Pártbizottság és a Körösvidéki Vízügyi Igazgatóság helyi kirendeltsége és ezek vezetői vállalták magukra. Köszönjük Pelesz Béla, Bátor Gyuláné, Rajkó Sándor lelkes munkáját is.

Bizunk a jövőben a sikeres szereplésben, és ehhez számítunk a gyomai sportbarátainkra.

Gyomai Híradó

Kiadja: MSZMP Községi Bizottsága
Gyoma

A kiadásért felelős: Jenei Bálint
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
Főszerkesztő: Janovszki György
Tördelőszerkesztő: Beinschróth Károly

81.467 Kner Nyomda